

ROMANIA LIBERA

APARE IN TOATE ZILELE

ABONAMENTUL:

In Capitală: 1 an 30 lei, 6 luni 15 lei, 3 luni 8 lei.
 In Districte: 1 an 36 lei, 6 luni 18 lei, 3 luni 10 lei.
 In Streinătate: 1 an 48 lei, 6 luni 24 lei, 3 luni 12 lei.

Director: D. AUG. LAURIAN.

Pentru Abonamente, Anunțuri și Reclame a se adresa:

In România: La administrație, Tipografia St. Mihăescu și la corespondenții diarului din județe.
 In Franța: La Société Havas, Laffit et Cie, Place de la Bourse, 8, Paris.
 In Anglia: La D-nu Eug. Micoud's, Foreign Advertising Agency, 130—140 Fleet Street, London.
 In Austria: La D-nu B. G. Poppowitz, furnizorul Curții Române, Stadt Fleischmarkt, 15, și la D-nu H. Schalek, I. Wölzleile 12, Wien.
 In Germania: La D-nu Adolph Steiner, Anoncen-Expedition, Inseraten, Pacht der Berliner Wespen, in Hamburg.

ANUNȚURILE:
 Linia de 35 milimetri pe pagina IV-a 35 bani.
 Reclame pe pagina III-a . . . . . 4 Leu.
 " Episole nefrancate se refuză . . . . . 2 . .
 Articoli nepublicați nu se inapoiă.
 Pentru rubrica: Insertii și reclame, redacțione nu e responsabilită.

Prim-Redactor: STEF. C. MICHALESU.

STIRI TELEGRAFICE

din ziarele străine.

Paris, 10 Septembrie — Ziarul «Soleil», relatează o conștiință, pe care corespondentul său ar fi avut-o în Baden-Baden cu principalele Gorciacoaf, care zise, că el a declarat totdeauna, că slabirea Franciei însemnă o lacună regretabilă în concertul european. «Această credință, continuă el, pe care nu am tăinuit-o niciodată, a fost cauza dușmaniei, cu care mă onorează cancelarul german. Totdeauna am zis bărbatilor de Stat francezi, lui Thiers și lui Decazes: Fiți tari! Este de o neapărătă trebuință a fi tari, atât pentru propria noastră siguranță cât și pentru echilibru european. Aceasta și o mare prudență în relațiunile cu unele guverne, va fi ceea ce voi recomanda totdeauna guvernului francez.»

Belgrad, 10 Septembrie. — Principalele sârbi împreună cu familia iar la Niš, după o scurtă petrecere la Pirot. Principalele Bulgariei au sosit la Sofia, după o călătorie prin țara sa; visita lui la principalele Milan, anunțată de cîteva zile, sârba amănat.

Londra, 10 Septembrie. — **Măcelul de la Cabul.** — Misiunea engleză abia sosise în Cabul, și îporul de rând și începe să se arate nemulțumit și provocator față de ea. Misiunea a fost instalată, până la clădirea unui edificiu propriu, în niște case de lemn. Resculații au atacat casele misiunii încă la 3 Septembrie, dar au fugit, respinsă prințul foc violent de pușcă; după prădarea arsenala, ei sârbi reîntors însă din nou, întărînd de a sta dată prin vulg. Atacul fiind zisă întreagă.

Perderile erau mari de amândouă părți. Spre seară Afganii au dat foc casei. Cei remași în viață din misiune, au ieșit afară, și după ce sârbi au apărăt cu multă viteză, au fost omorâți până la unul.

Viena, 9 Septembrie. — Principalele de Muntenegru a negociați cu contele Andrássy, în timpul sederei sale la Viena, despre modul, în care să se reguleze relațiunile comerciale și comunicării de pe la granițe între Muntenegru și Austria. Până acum nu se stie încă nimic despre rezultatele negocierilor, în tot casul ele nu pot fi însă decât favorabile.

Berlin, 9 Septembrie. — Puterile semnatare ale congresului de Berlin au făcut cunoscut Porte, prin ambasadorii lor de la Constantinopol, că nu se vor invoca la destituirea lui Aleko-pasa din postul de guvernator general a Rumeliei Orientale, fiindcă ele dispun și de alte mijloace spre a executa dispozițiile tratatului de Berlin în această provincie.

Petersburg, 10 Septembrie. — Tarula trimescă se vorbește, pe ministrul său de la domeniul Valuieff, la Varsavia, spre a dobândi pe rușii de naționalitate polonă pentru reformele, pe care guvernul rus voiesc să le dea Poloniile. În Petersburg se crede, că Valuieff va îmbunătăți să realizeze o apropiere între Poloni și Ruși.

Berlin, 10 Septembrie. — «Nordd allg. Ztg.» constată, că presa rusă, după ce suspendă injuriile sale asupra Germaniei cu ocazia unei călătoriile lui Manteuffel la Varsavia și a împăratului Wilhelm la Alexandrovo, începe acum din nou să ataca cu furie Germania și în specie pe cancelariul Bismarck.

Londra, 10 Septembrie. — Criticii militari consideră de imposibilă înaintarea imediată către Cabul, din cauza lipsei de cămăile.

Paris, 10 Septembrie. — Ază dimineață, pe la patru ceasuri, a sosit aici contingentul principal al amnestiaților. Comitetul de ajutorare le-a dat de mâncare, de beut și banii. Să strigă să trăiască republică, Franța și să răsuflare mai multe discursuri patriotice. Ordinea nu a fost turbată.

Ministrul Ferry a declarat într-o scrisoare, că nu și retrage proiectul său de lege.

Serviciul Telegrafic al României Libere*

de la 11 Septembrie — amiaz.

Viena, 11 Septembrie. — Ziarul oficial publică o telegramă a ducelui de Würtemberg, datată

din Cainica, 10 Septembrie. Comandantul suprem al trupelor din Bosnia, anunță, că coloana generalului Killie a sosit dimineață înaintea Pleveni, unde un batalion turcesc o aștepta; trupele austriace au traversat orașul bătând toba, și au poposit aproape de Aventovna și la nordul Pleveni. Prețutindinea populația creștină manifestă un mare entuziasm.

— de la 11 Septembrie — 4 ore seara. —

Paris, 11 Septembrie. — Să raspândă sgomotul, că principalele Orléans ar avea intenția de a-și da demisia de ambasador al Rusiei la Paris; el sârbi înlocui prin d. d'Onbril, acum ambasador în Germania.

St. Petersburg, 11 Septembrie. — Persia a promis cooperarea sa Rusiei în expediția în contra Mervului.

Kohat, 10 Septembrie. — Toate trupele engleze ce sunt cantonate pe fruntaria Indiei au primit ordinul de a merge asupra Cabulului. Generalul Roberts sârbi pus în mișcare ieri; el speră să sosiască la Cabul în cinci-spre-zece zile.

Viena, 11 Septembrie. — Baronul de Haymerle a sosit ieri la Viena, venind de la Ingenheim.

Constantinopol, 11 Septembrie. — Ieri, în conferință comisarii fruntarielor greco-turcești, plenipotențiari otomană au depus răspunsul lor la ultima declarație a Greciei; după lungă desbateri, plenipotențiarii greci au declarat, că trebuie să raporteze guvernului lor.

Dramstadt, 11 Septembrie. — Împăratul Germaniei, ducându-se la Baden, a făcut vizită împăratului Rusiei la Ingenheim.

(Havas).

A se vedea ultime sciri pe pagina III.

București, 31 August.

Măine, se deschid școalele secundare din țară. Trămiteam o salutare profesorilor, cari se munesc spre a aplica o programă reușită, o incuragiare tinerimii, care să consumă multă forță nervoasă în învățarea unor studii grele și fără însemnatate practică.

Dacă în învățămîntul primar sârbi să facă, în anii din urmă, oare-cară progrese, datorite mai cu seamă unor cărți pedagogice lucrate și emulațiuni deșteptate, bunioară în corpul institutoresc din capitală, prin conferințele didactice săptămănale; — nu tot astfel este cu învățămîntul secundar.

Tara are un sistem de școale secundare reușit combinator, și apoi chiar aceste școale sunt ingreunate printre o programă necumpărită, lărgedesc prin lipsa unei impulsuri centrale luminate, sunt lipsite de o literatură didactică, trăiesc în niște condiții cari veștesc zelul și emulațiunea.

Invățămîntul nostru secundar este compus, dupe specificarea statisticei școlare, pentru băieți, din 17 gimnasie, dintre cari numai unul real, 6 licee și 9 seminare, corespunzătoare și seminarul Nifon; pentru fete, din 7 școale, fără unitate de învățămînt, dintre cari numai 3 sunt ale statului. În aceste școale urmează 6469 de băieți și 505 fete.

Acest invățămînt, menit de a ridica nivelul intelectual al națiunii, dând tinerimii conociștele indispensabile omului în societate și preparând-o pentru cultura înaltă, este reușit organizat și nu să ajungă scopul. El nu dă societății contingentul de tineri cu adevărată cultură umanitară, căci le amește capul cu multe cunoștințe abstracte și le consumă timpul cu limbele moarte, în

pagubă limbelor viu, de cari au multă trebuință oamenii în relațiunile zilnice, — nici facultăților noastre un element destul de bine pregătit; dar dă statului o droadă de aspiranți la budget, cari prin slabiciunea lor sunt o plagă socială.

Cauza este, că învățămîntul nostru clasic, voind să răspundă la două trebuințe, este combinat așa, în cît nu răspunde indesulător la nici una din aceste trebuințe. De aceea este o neapărată trebuință, nu de a desființa învățămîntul clasic, dară de a reduce numărul acestor școale, pentru a face loc și învățămîntului real, și de a organiza bine fișă-care din aceste specie de școale, pentru a putea ajunge mai bine scopul creării lor.

Altfel, ori-ce am face va fi slab în rezultate, cum slab este astăzi învățămîntul secundar.

Dacă am arunca privirea la seminare, acolo defectele organizației se văd și mai tare. Ce preoți sunt aceia cari es din seminare cu patru clase? Nici măngăitorii norodului, în imprejurări nenorocite, nici povătuitorii lui la vremuri de nevoie, nu pot fi acel tineri cu patru ani de învățătură bisericească.

Se vede, că oamenii noștri din învățămînt nu înțeleg însemnata misiunea a preotului în societate, nici nu voiesc să se găndească la densa. Numai astfel se explică păcătoasa organizație a seminariilor, cari dau biserică noastre cu tradiționiști naționale, niște servitori inculți, iar societății niște ființe rare-ori destoașnice de a măngăia sufletele sdobosite de dureri și de a da un sfat bun populației noastre foarte îndrăt în principala interese, or sale morale și materiale.

Căt despre școalele noastre de fete, ele sunt și mai reușite organizațe. Copila săracă, introdusă într-unul din internatele statului, dupe cinci ani de studiu, ese fără cultura necesară de a deveni o bună institutrice, dară cu pretensiuni, cari sunt un isvor de nenorociri pentru densa. Trebuie și acestuia iușvătă o altă organizație, care să dea de o parte satului bune institutrice, iar societății acele elemente sănătoase ale familiei, despre cari cu emfază să vorbesc de vîrto 15 ani, prin toate discursurile școlare.

Stăm reușit cu învățămîntul secundar, și acest reușit va continua căt timp conducerea școalei va fi supusă la fluctuațiunile politice și va fi lipsită de o impulsivitate luminată, zeloasă și onestă, condiționă fără cari nici un organ al vieții noastre naționale nu poate prospera.

Am dori, ca actualii conducători ai învățămîntului să despre al căror zel și bunăvoință nu ne putem îndoia, chiar când nu le împărtășim unele măsuri precipitate, să mediteze serios asupra necesităților numeroase, ce ne obligă dă reforma învățămîntului nostru secundar și să pășească căt de curind în direcția reformelor.

O lucrare și mai mare este de făcut în învățămîntul zis special.

In această ramură de învățămînt, avem foarte multe goluri, și acolo unde gol nu este, totul, afară de școalele de comerț, cari au primit, acum doar un an, o organizație mai serioasă, este slab.

Avem 10 școale normale, cu 84 de profesori, dar nu știm dacă din acest personal, când am voi să facem o singură școală normală bună, am putea găsi pedagogii vredniči de un astfel de institut.

Căt despre școalele de meserie, aci lipsă este și mai mare.

In țara noastră, eminentă agricolă, n'avem de căt o singură școală de agricultură.

tură, unde au urmat în anul trecut 45 de tineri. Lucrul acesta este foarte semnificativ, pentru capacitatea oamenilor noștri de stat! Apoi chiar această școală este lipsită de multe condiții, cari o impiedică de a produce ceva complet. In zadar directorul ei cere de la ministru mijloace de a merge înainte, in zadar le cere de la comisiunile bugetare; toți sunt surdi la glasul ratării.

Slăbiciunea noastră economică este din ce în ce mai tare simțită; periculele ce rezultă din această slăbiciune se infățișează ingrozitor înaintea ochilor noștri; cauzele ei ne sunt cunoscute; nescința de a lucra cu inteligență cămpurile, de a înmulții și imbunătăți speciele vitelor, de a lucra lemnia, fierăria, pietrăria etc., de a transforma, prin mijloacele industriei, materialele prime vegetale, animale și minerale, în obiecte trebuințioase traiului, — această neonorocită nescință ne ține în săracie și ne îngroapă sub greutatea tutelor morali și materiale, ce decurg fatal din săracie. Si cu toate acestea, partidele noastre politice se cearcă pe principie, adesea neînțelese nici de unii nici de alții, consumul timpul și bani națiunii în discursuri găunoase, iar națiunea se prevădește în miseri.

Cele opt școale de meserie, majoritatea ale județelor, mărturisesc înalta pricepere economică a bărbătilor noștri de stat. Si ne mai mirăm de ce trăim aşa de reușit!

Vom peri, dacă vom sta aşa cum ne găsim, în cățăva ani!

Un cîmp foarte intins de lucru stă înaintea miniștrilor de instrucție.

Noi în sfera noastră de publiciști, ne facem datoria de a le arăta și de a-i stimula la muncă. Să se apuce serios de lucru, căci numai prin școale, dar școale cu inteligență organizație spre a corespunde trebuințelor statului român, se poate ridica nivelul intelectual, moral și economic al națiunii noastre.

O reformă dar intinsă, care să îndepărteze ce avem și să înțelege ce nu avem, spre a putea ajunge o națiune cultă și avută, vrednică de instituțiile liberali și cu o poziție tare, în mijlocul celor alte popoare din răsăritul Europei, este neapărat trebuințioasă.

Bine-vînătoare este ce va înțelege această înaltă trebuință și va munci spre a o îndeplini. Acela va fi adevăratul mare patriot.

CRONICA ZILEI

M. S. împăratul Rusiei, conferise d-lui inginer Vărnău insignile ordinului civil St. Ana, cl. III.

Azii, un dezerter românesc a primit insignile d-lui Vărnău și poartă acele insignii.

D. Obedenaru, secretar I. al legației române din Constantinopol, a primit autorizația de a purta insignile de comandor la ordinul civil Italiei.

Aceste insignii îi se conferă de M. S. regale Italiei.

Şeful stației Comana, d. C. Costache, a fost medaliat de A. S. R. Domnul cu Serviciul credincios, de aur.

Decanul facultății de medicină din București pentru nouă perioadă de trei ani va rămâne tot d. dr. G. Polizu.

Revizorul scolar al circumscriptiunii Suceava-Neamț e permuat la circumscriptiunile neadâncă Prahova-Buzău.

Cel din această din urmă circumscriptie vă trece în altă funcțiune.

—X—

D-na Cleopatra Cantz ne roagă să publicăm o scrisoare de mulțumire către «Institutul Bolintinean», unde copila sa a făcut un escențial progres la învățătură. Lungimea acestei scrisori, față cu puțin spațiu de care dispunem, ne impiedică de a o împărtașii publicului. De altădată, «Institutul Bolintinean» este bine cunoscut pentru ingrijita educație ce se dă copiilor.

De căteori o școală corespunde misiunii sale, ne bucurăm.

—X—

Comisiunea provizorie pentru înființarea unei fabrici de cărtie a studiat, ne spune «Binele public — printre ingeri» anume insarcinat, mai multe localități de pe valea Dâmboviței, Prahovei și altor râuri. Acum se studiază valea Teleajenului, a Doftanei și a Ialomiței.

—X—

Guvernul a hotărât să repareze palatul ce a servit de reședință Domnului Moldovei, Grigore Ghica.

Cu modul acesta vom avea două reședințe domnești, ca și în trecut, una la București și alta la Iași.

—X—

Septembra trecută, zice «Monitorul», d. colonel Catargiu, trămis din partea A. S. principalei Milani al Serbiei, a venit la Sinaia, cu misiunea specială de a remite A. S. R. Monitorului o scrisoare din partea suveranului său, din preună cu medalia pentru bravură militară și aceea a independenței serbe, rugând pe A. S. R. a le purta spre amintirea resboiului la care au participat ambele țări pentru independența lor.

Cu această ocazie, d. colonel Catargiu a remis A. S. R. și o medalie de bravură militară, spre a decora drapelul regimentului VI de linie, al căruia șef onorific este A. S. R. Principele Milan; aceasta spre amintirea luptelor prin care s-a distins acest regiment în răsboiul independentiei.

—X—

Starea sănătății A. S. R., Doamna României, e multumitoare.

A. S. R. face băi de mare.

La 12 Septembrie vom avea fericirea a face A. S. R. salutul de bună-venire.

—X—

In septembra trecută, A. S. R. Doamna, a făcut o vizită M. S. regina Olandești, la castelul de la Loo, lângă Haga.

A. S. R. a fost primită de MM. LL regele și regina, în modul cel mai cordial.

DIN AFARA

Insurecținea în Afganistan.

Englezii nu au avut nicăi de astă dată nörc cu Afganistanul. Numa la 24 Iuliu, trimesul reginei și împăratului Victoria intră cu mare solemnitate în Kabul, în sunetele musicelor militare, care intonați im-

nul «Good save the Queen», și astăzi, abia două luni trecute, telegraful ne vestesc, că același trimes, maiorul Cavagnari, a fost omorât cu întreaga sa escortă de regimentele și poporul afgan.

Intorsura a fost destul de repede și este destul de tragică.

Și cu toate acestea, Englezii trebuie să stie, că o vor păti-o astfel. Afganistanii său incredință o dată, până în măduva oaselor, că Marea Britanie le voiesc răul, că vrea să-l cucerească și să-l reducă la rolul umilit a supușilor indieni. El nu a suferit prin urmare nicăi o dată pe Englezii în țara lor și hotărirea lor este de a nu-i suferi nicăi pe viitor.

Afganistanii au fost învinși și de alte ori că și în anul trecut; dar tot dăuna învinătorii au mușcat țărini țările lor, puțin după ce și-au serbat triumfurile. La 1841 bună oară, după victorile partate de Englezii, Kabulul era ocupat de nu mai puțin ca 7 regimenter engleze. Pacea și liniștea părea asigurate, când, de o dată, poporul și armata capitalei se revoală, impresură regimenter, le constrâng să capituze și apoi omor pe toți soldații până la unul. Cum vedem, exemplul există; nu trebuie să ceară sprijinul Franței, pentru regenerarea financiară a Italiei. Spre acest scop a cerut o audiență la președintele republicei, Greve, care, cu toate că se grăbia tocmai să plece în călătorie, el primii cu multă distincție și avu cu el o convorbire de peste două ceasuri. D. Balduino a cercetat și pe miniștri Waddington și Leon Say, de la cari incă a primit asigurări favorabile.

O dovedă despre aceasta, găsim în misiunea d-lui Balduino, președintele «Creditului mobilier italian», în Paris. Acest bărbat, trimes de guvernul italian, voles să ceară sprijinul Franței, pentru regenerarea financiară a Italiei. Spre acest scop a cerut o audiență la președintele republicei, Greve, care, cu toate că se grăbia tocmai să plece în călătorie, el primii cu multă distincție și avu cu el o convorbire de peste două ceasuri. D. Balduino a cercetat și pe miniștri Waddington și Leon Say, de la cari incă a primit asigurări favorabile.

Se poate vorbi, în asemenea imprejurări oare, despre «neînțelegeri» și «recire» între Franța și Italia?

PESTA BOVINA

și

SERVICIUL VETERINAR DE DISTRICT.

(Urmare și fine).

Să venim acum la bietul veterinar de district, care ca tot ce este om, adică ființă cu suflet și corp, are și ele dorințe său aspiraționi și trebuie să le realizeze. Să lăsăm partea aspirațiunilor la care el a trebuit să renunțe de când a imbrățișat această ingrată carieră, mai cu seamă în țara noastră, mulțumindu-se cu filosofia că tot te sunt «vanitate» (aspră consolare pentru timpul de fată), să vorbim puțin de trebuințele materiale. — El nu trebuie să aibă nicăi familie, nicăi stomach, nicăi trebuințe de repaos, și să alegă cu înțeala electricitatea de la o extremitate la alta a districtului, cănd să dea ajutorul medical să să aplice regulamentul poliției veterinară, și în același timp să fie și la reședință, la cancelaria pentru a ține corespondență cu prefectura, comitet, direcția generală, dându-i diferite relații — cerute de urgență și formând liste și tabele lunare, trimestriale și anuale, find în același timp șeful cancelarie, copist și speditor, apoi vin celelalte atribuiri impuse de regulament, ca vizitarea hergheliilor, sohalor, tărlerilor, inspecția tărgurilor de vite, grajdurilor de postă, povernelor și căntarea cailor călărașilor și pompierilor și dacă ne suntem să există astăzi, cred că vede oră ce rationament, că timpul material să lipsească pentru ea singur să satisfacă toate aceste cerințe și fără a i se da mijloace ci numai ordine; ordinile se dau foarte lesne de pe fotoliu, dar nu este tot atât de lesne și pentru cei ce ur-

mează să le execute, mai cuosebire cănd nu se dă mijloacele indispensabile. — Un veterinar de district, pe lângă că este singur alergând zi și noapte de la o extremitate la alta a districtului, apoi și mijloacele să sunt cu totul insuficiente, 200—250 leață de întreținere și 50—100 diurnă de transport din care se mai fa și refineră de 5 la sută, așa că el primește 300—350, lunar, pentru întreținerea și plata cheltuielilor de transport ce face un om cu familia sa, specialist (cum am zice) care a invățat cu cheltuieli sacrificând pe băncile școalelor timp, pentru a trăi mai comod și în societate potrivit cu gradul său de cultură cu miserabilitatea de 300 lei, care acoperă abia cheltuielile de transport, dar trebuințele existenței lui și ale familiei lui? Să fie bine constatat, că dacă este un serviciu mai fictiv, este serviciul veterinarilor de districte, așa cum se găsesc astăzi condus de un singur veterinar și dacă este un specialist care se producă mai puțin și pot zice de loc (exceptie de 2—3 orașe mari) prin meseria sea, este veterinarul, fiind tot de o dată staționar, ne bucurându-se de perspectiva ramurilor judiciare sau administrative, ne având nicăi drept la pensie și ne dându-se ca funcționar în schimbul penibilului său serviciu și atât că să poată trăi el și familia sa, dar să mai poată economisi pentru viitor, lăsându-te ne comandă bunul simț și raționament, «bani albi pentru zile negre», căci fiind espus la toate întăriările vară și iarna și pericule în vecinie lăsându-lescursiuni pe cămpuri și munți, este espus a contracta diferite morbi cronice și infirmități cărăi lăsându-le în imposibilitate dă servicii și prin urmare dă rămăne el și familia lui căcă din urmă miserabilă la grăția bine-făcătorilor. (E exemplu avem pe nemorocul nostru coleg I. Constantinescu, predecesorul meu în acest district, care dupe trei patru ani de serviciu să a parăsit rămănd în locul ajutor săracină unei sermane mame bătrâne și surori ale căror reață și speranță era el, pentru care năr trebuia să lasă unei neomenoase uitări din partea corporului veterinar și pentru care voi face un apel către confrății mei, spre a veni cu toții în ajutor).

In căteva cuvinte arătăm consecințele unui fictiv serviciu veterinar, care este cu totul în imposibilitate a coreșpunde scopului, nefăcând de cănd, cum se zice, a pisa apa în pînă — Zugravind cu oră că de puțin expresive cărări posibile actuală și perspectiva veterinarului de district, dacă nu se vor lăsa măsurări de d. ministru de interne pentru a se aranja și acest serviciu, care să fie multă importantă în țara noastră, în același timp organizându-se în un mod mai satisfăcător și școală veterinară, care are necesitate de multe imbunătățiri spre a putea corespunde scopului, cu toate că elevii nu abundă la această speciațitate de oare ce și restrânsul număr ce a absolvit până acum studiile statului său funcționali muritori de foame, neputând să trăească din clientela privată ca medic român și numai grăție epizotiei de pestă bovină și tunetului provizori, dupe a cără terminare vor face cea ce fac toți paronosi și fără slujbă, de care ce

FOIȚA «ROMANIEI LIBERE», 59

ARTICOLUL 47

DE
ADOLPHE BELLOT

PARTEA III.

ÎN ALTA POLITIE

— Urmare —

XVI

A doua zi, pe la două ore dupe amiază, Cora se prezintă la d. de Brives. Ea fu indată condusă în cabinetul său.

Dupe ce vorbi de serviciul ce-l cerea de la d. de Brives, că ea fusese silită să găsească un pretext pentru a explica vizita cea care anunțase cu o zi mai înainte, ea zise sculându-se:

— Scăi, scumpe de Brives că casa d-tale este foarte frumoasă? Cătări aduce?

— Vre-o două-zeci de miile de franci.

— Numai?

— Am puțină chiriașă; chiria doctorulu Combes și a doamnei Gerard este mai mare.

— D-na Gerard, nu este mama ginerului d-tale.

— Da.

— Ea locuiește, mă pare, în micul pavilion care este în fundul curței și care mi s-a părut așa

de incăntător; este un adeverat cub, să ar putea zice că sunt la țară.

— Nu lipsesc de cătă boi, zise d. de Brives ridând.

— Puteti să vă pună, zise Cora. Unde să găsiți merișori gigantici și toate acele plante rare, care acoperă zidul? Voi căuta și să perimu mica casă din Neuilly.

— Ginerile mei singură vă putea spune; dănușul să a ocupa de asta.

— Dar nu este de loc ginerile d-tale. Cum voești să mă adresez lui? Dupe cătă este un adeverat sălbatic.

— Este puțin, său a fost. Acum nu este de cătă un om fericit.

— În adever, sunt oameni fericiti, de tot fericiti! Aș dori foarte mult să ating haina lor, astă trebue să facă bine.

— Nu pot, zise ridând d. de Brives, să strig pe fereastră ginerului mei: «Vin o la mine căci sunt eu o doamnă care vrea să ating hainele». Dar dacă crezi să scumpă mea Cora, că o aruncare de ochi asupra acestui om fericit poate să-ți aducă noroc, să trecem în camera mea de fumat: ea dă în curte, și vei admira dupe plăcere atât mica sa locuință cătă și pe acela care lăsă.

— Omul fericit, zise d. de Brives, care lăsă masă un ochian de fildeș și el detine Coră, mă pare că săd colo, în biblioteca sa. Nu lăsă.

să treacă prin sală unde se întâlnirea cu Miss Dowson.

Zărinde pe Cora, biata femeie se retrase săptământată.

— Cine este această dame pe care o întâlnire? zise Cora, dupe ce ședea pe un fotoliu în camera de fumat.

— O femeie foarte bună, care a fost femeie de companie a d-nei de Brives și mai târziu profesoră fizice mele.

— Mă speriaș; credeam că vrea să mă genescă.

— Poate că s-a gândit, zise ridând d. de Brives. Ea nu voie să primește la mine altă lume de cătă pe fizica mea, ginerile mei și pe mama sa.

— Atunci, scumpul meu, ascunde-mă iute. O să se supere dacă mă va vedea la fereastră. Iată, lăsă aceste perdele, astfel nu mă va vedea de la ginerile d-tale, și dă ochianul pentru că să admir omul fericit, merișorul său și plantele sale cele rare.

— Omul fericit, zise d. de Brives, care lăsă masă un ochian de fildeș și el detine Coră, mă pare că săd colo, în biblioteca sa. Nu lăsă.

— Aproape.

— Lăsă vedea mai bine cădă va intoarce capul spre scumpele sale floră. Nu cred să intărizze căci le privește neințețat. Eată ce că spuneam. Acum lăsă vedea precum te vezi.

— Fără indoială, zise Cora.

— Ce aș? zise d. de Brives, ochianul se căză în ca și cum că ar tremura mâna. Oare că este frig? Vrei să facă foc?

— De prisos, zise ea. În adever a fost puțin cam frig, dar mă voi întoarce acasă pe jos că să mă incăldesc.

— Nu mă îi spus cum că s-a părut ginerile mei.

— Foarte bine; aşa de bine în cădă am mare plăcere să-l cunoască mai de aproape. Adul-l la mine într-o din aceste zile.

— El, la d-ta, scumpa mea amică, intr-o casă unde bacarat este aşa la preț! Însă el împărtășește ideile fizice mele pentru joc: 'l urăște.

— Ba! mă voi întări în căzăina eșă să-l fac să placă.

— Mă prind; să mă bine, nu, mă este frică că vei căști prinsoarea. Destul avem un jucător în familie.

— Mai schimbă căteva vorbe și după aceea Cora se retrase.

— Ea mergea pe jos din strada Leonie până la Neuilly, fără a trece prin străzile principale, înănd mai de preferință străzile cele mai puțin umblate, bulvardele cele mai deserte.

— Ea mergea cu un pas repede, turburată, tremurândă. Căzăva trecătorii se întoarseră și o priviră cu curiositate: ea căză vorba ei înăndătă, fără a băga de seamă că o privea.

— Ajungând în strada Neuilly, se săi în odaia sa și opri ori-oe vizită.

(Va urma).

consiliile județene cred încă de ajuns un veterinar pe district și orașe' cele mari cari mănușă toate mortăciunile 'l cred ca lux, — lacă dar perspectiva ce văd junii ce ar avea dorința a imbrățișa arta veterinară.

Aceste zise, le supun cunoștinței d-lui ministrul de interne, rugându-l în numele atâtitor junii români cari și au sacrificat anii pe băncile școalăi veterinară în speranța de a putea fi utili terei, de a luta dispozițion pentru organizarea serviciului veterinar, de către și orașe, cu care măsură deschizându-se cariera unui număr oare care de junii studioși, sără da și celii mai mari concurs ameliorare stării săteanului nostru, temelia terei, în schimbul tuturor dărilor lui către stat, și înflorind și agricultura, bogăția noastră. O dată organist acest serviciu, sigur fie ori cine, că țara nu va mai fi espusă mari calamități de intinsă mortalitate prin Pestă bovină și alte boale epizotice, și personalul veterinar prin serviciile sale va compensa cu prisos celtuelile întreținerei lui.

Un punct, asupra căruia trebuie fixată toată atențunea este pozițunea veterinarului de districte care este numit și plătit de consiliile județene, față cu aplicarea regulamentului poliției veterinară și care aplicare 'l pune în poziții dificile trebând să lovească interesul ale oamenilor influenți, făcându-și datoria în conștiință cu prețul destituirei, ca veterinarul districtului Covurlui, I. Constantinescu, care ca să și păstreze miserabilul codru de păneșoară, urmează așă călcă datoria și prin urmare conștiință.

De aceea, ca regulamentul poliției veterinară să se poată executa intocmai, lucru de care este strâns legată înăbușirea epizotilor, contagioase este, năpărat trebuincios, ca veterinarul de districte să nu fie pendinț de consiliile județene ei de ministerul de interne ca și medieii primari. Sperim, că d. ministru de interne, în avântul său patriotic pentru organizarea statului român, punând toate serviciile și școalăle pe un picior de inflorire și activitate reală, mai cu seamă acum când se zice a se fi pus înaintea corpurilor legiuitorare proiecte pe ntruorganizarea serviciului sanitar nu va lăsa serviciul veterinar al în letargie în care lăncezește districtului și școala veterinară.

Veterinarul districtului Prahova
Medic veterinar: L. Aarocvici.

DIN CAMERILE DE REVIZUIRE

SESIUNEA EXTRAORDINARĂ

Sedinea de la 29 August.

Cameră. — Se discută asupra propunerii comisiunii de petiții, propunere ce consistă în a satisface căt mai urgent pe petiționari.

Nu se ia nică o rezoluție; discuționea se amâna.

— × —

D. ministru de finanțe retrage proiectul de lege în privința creditului de 400,000 lei, pentru diurna d-lor deputați pe timpul prorogării.

— × —

Sedinea se ridică la 3 ore și cea viitoare se anunță pe vineri, în urma unor discuții zadarnice.

ARENA ZIARELOR

«Românuș» începe prin a saluta ziua de 30 August. Apoi, uitându-și iarăși hotărîrea luată de a nu face polemică, organul liberal consacra trei coloane, spre a sta de vorbă cu «Binele public». Polemica aceasta se poate intitula: «Cine suntem noi, cine suntem voi?» În adevăr «Românuș» face o paralelă între trecutul și prezentul partidei sale și al celor cari o acușă astăzi, arată că pe când ea a fost tot din urmă francă, leală și onestă în cestiuarea Evreilor, de la 1866 și până astăzi; pe atunci acel, cari se dau astăzi ca mari patrioti și vrăjmași ai Evreilor, nu vor în realitate alt ceva, de căt să facă din cestia Evreilor un mijloc de speculă, de amagire, de exploatare a celor ce se încred pe cuvinte.

— Deçi noi suntem marii patrioți! are aerul de a conchide «Românuș», faptele o dovedesc aceasta.

Ciudat lucru este, că și «Binele public» tot la trecut se referă și tot pe fapte se basează, când strigă celor de la organul liberal:

Sunteți vânduți jidănilor și complotați cu dănsiți contra intereselor terii.

Și ce e mai ciudat încă. Și unii și alții conchide:

Țara ne cunoște acum și nu judecă nu dupe fruse și simple afirmații, ci după trecutul nostru și după fapte.

De sigur, că țara va să judece unde este adevărul. Dar ce folos! La urma urmelor tot pe capul ei se sparg belelele.

* * Dupe ce resumează nenorocita istorie a construirei liniei ferate Ploiești-Predeal, «Timpul» semnalizează căteva noi episodic triste. Astfel, organul conservator afiră, că lucrurile de apărare de pe albia Prahovei sunt tot atât de subrede și proaste ca și cele din trecut; că diferitele comisii insarcinate de guvern cu examinarea acelor lucrări, par dispuse a primi ca bune acele lucrări; că în fine, materialul mișcător, este asemenea de proastă calitate și rău făcut.

«Timpul» promite a reveni mai pe larg; până atunci însă, el se teme de vrăun nou scandal la Siroșberg.

* * Pe luni, flind vorba să inceapă desbaterile asupra cestiunii israelite — «Binele Public» crede că a venit timpul să arate adevărata stare a cestiunii, față cu cugerația intimă a guvernului, așa prenumitul trădează memoriu d-lui Boerescu. Spre a ajunge aici, numitul organ face istoricul tuturor faselor prin care a trecut cestiunea Evreilor, de cănd d. Brătianu și colegii săi a luat inițiativa propunerii categoriilor; arată mijloacele și tertipurile ce a întrebuit, spre a susține această soluție, contrazicerile în care a căzut, promițând una prin programă ministerială, alta prin d. Boerescu instremutate; și conchide că toate acestea n-au avut alt rezultat pentru guvern, de căt de a lăsa astăzi într-o situație identică cu acea în care se află la retragerea ultimului cabinet.

* * «Presă n'a apărut nicăieri. Care să fiă cauza? Serbat-a organul ministrului de externe onomastică pravoslavnicului Monarh? ori sentimentele sale creștinești s'a opri cu evlavie, la cruciulă din cărindar? Dacă o fi astfel, atunci nu vom avea plăcerea de a citi diplomaticul organ, nici azi, nici mâine, căci cruciulile stă la lanț în cărindar, ci togmai luni, la toacă, dacă o lucra nașă... vorba Românuș.

Serviciul telegrafic al «României Libere»

dela 12 Septembrie — 9 ore dim.

Paris, 11 Septembrie — O nouă notă din partea comitetului Alianței israelite denunță, că în România s'a făcut goniri și arestări de Judeană.

Constantinopol, 11 Septembrie. — Declarația făcută de Savet pașa, în ceea din urmă confrință a comisiunii de țermurire a granițelor greco-turce, demonstră neputința de a urma negocierile, dacă Grecia stăruiește a considera al 13-lea protocol al congresului ca obligator pentru Poartă; el propune d'ă intra imediat în discuție și de a grăbi punerea în acord a țermuririi arătate în tratatul de Berlin cu situația actuală.

In cursul discuțiunii, plenipotențiari greci părură un moment hotărîr să renunțe la condiția primitiv pusă, ca Poarta să recunoască protocolul al 13-lea un caracter obligator, însă în urmă ei cerură amănarea declarației definitive, rezervându-și dreptul d'ă fixa ei însăși ziua următoarei conferințe.

Petersburg, 11 Septembrie. — Se vorbește de schimbări importante în minister: Generalul Isakoff, șeful școalelor militare, ar fi numit ministru al instrucției publice; principalele Dondukov-Korsakoff, ministru al afacerilor străine, d. Velajeff, ministru de interne; d. Makoff, actual ministru de interne, ar trece la ministerul domeniilor; generalul Obrutschef ar înlocui pe generalul Milontin la ministerul de răsboi.

Această noutate trebuie să fie primită sub toate rezervele.

Bombay, 11 Septembrie. — Să răspundă sgo-motul, că emirul Iakub-Khan ar fi fost asasinat sau că să fi sinucis.

(H. 23)

CINE-I ACOLO?

Planul unei călării la căciuza lui Petrușche Gheorghe din suburbia Popa Nanu, strada Tepeș, se vede că fusese conceput mai de mult de indivizi Ghiță Gheorghe, Vasile Stefan, Nae Gheorghe și Costache Petre. Tentativa a fost făcută adăi noate, dar subcomisarul despărțirii respective a surprins pe fură mai naiv de a săvârși spargerea. Alarma fiind dată, hoții căutără să scape din măurile gardiștilor, răind char pe unul la mănu.

Individual C... care, mai acum un an și jumătate a furat cu efracie mai multe bijuterii din prăvălia d-lui Carapati, a scăpat de la închisoare, după și-a terminat pedeapsa. Po cătu-isa numitul individ, periu-ia gustul de bijuterii, în urma pedepsii corecționale ce a suferit? Ea că ceva de care poliția se indeosee foarte mult, de căt ce a și pus pe d. C. sub părinteșca tutelă a unui agent secret. Se zice că acesta ar fi cam nemulțumit de epitropisul său, căci s'ar fi ținut prea mult pe gânduri pe la vitrinele prăvăliilor!

Care să fi fost scopul furtului cheilor de la compturul d-lui Moroianu, din strada Smărădan? Cine ar putea să spună mai bine, de căt bănuinții Nae și Nicolae Ionescu!

Prima C. R. priv. Societate de vapoare pe Dunăre

AVIS

Avem onoare a aduce la cunoștința publicului că, cu începere de la 10 Sept. 1879 st. n. până la altă disposiție, vom reduce tarifele minime la predarea mărfurilor de la stațiunile Galați și Brăila, via Giurgiu la București, publicate la 29 Mai 1879 st. n. și sunt valabile cu începere de la menționata zi tarifele următoare:

De la Galați la București.

Clasa I, clasa II, clasa A, clasa B, clasa C. fr. 2,40, fr. 2, fr. 1,80 fr. 1,60 fr. 1,30 pentru 100 kilogr.

De la Brăila la București.

Clasa I, clasa II, clasa A, clasa B, clasa C. fr. 2,15, fr. 1,70 fr. 1,50, fr. 1,30, fr. 1 pentru 100 kilogr.

La mărfuri ce sosesc de peste mare și transitează Galați și Brăila și cără se încarcă de la bastimente direct pe vapoarele noastre se va socoti acum ca și înainte de la Galați, tot acele tarife ca și de la Brăila.

Sus menționatele tarife se înțeleg netto, inclusiv incărcarea, transbarcare la Smărăda, și descărcarea la București, și inclusiv asigurarea după clasificări.

In privința cantităților care sunt normale pentru clasele A. B. C. sunt valabile condițiile coprinse în suplimentul tarifelor noastre din Februarie 1877, pagina 2 și 3.

Tot o dată avem onoare a aduce la cunoștința publicului că dacă va cere concurență, vom fi gata a mai reduce și aceste tarife și prin urmare vom fi în stare să oferă în tot d'una tarifele cele mai eficiente pe linia noastră Galați-Brăila-București, via Giurgiu.

Punctul B. în publicația de la 29 Mai 1879 st. n. se anulează prin aceasta.

Inspectoratul agenților.

Galați, în 5 Septembrie 1879 st. n.

INSTITUTUL DE FETE

EDUCATIUNEA ROMANA

Se anunță că cursurile din acest institut, care s'a organizat în modul cel mai complet, vor începe la 1 Septembrie.

Condițiile de intrare se pot afla în toate zilele la direcția institutului, în localul școalăi din strada Negustori No. 4.

Directoarea, Elisa Săvulescu.

BIBLIOGRAFIE

A eșit de sub tipar în editura librăriei Leon Alcalay

Principii de gramatica franceză-română

Metodă practică pentru a studia cu facilitate primele elemente ale limbii franceze de Th. I. Ciocanelli; prețul 1 leu 50 bani.

A eșit de sub presă Gramatica Română parte a etimologică de I. Maniu. De vîndare la libr. Soc. C.

Tractat de corespondență comercială, elaborat după multă autoră de H. Wartha. — Prețul 4 lei.

Curs elementar de aritmetică, cu mici deprinderi de la rationament, pentru clasele primare și 1 secundară, de Mirescu. — De vînzare la librăria «Glebe».

Dramatică: Candidat și deputat, comedie într'un act în versuri, și La Plevna! dramă într'un act în versuri, de G. Sion. — Prețul 5 lei.

Curs elementar de gramatica franceză, parte formală, de A. I. Demetriu. — Prețul 2 lei 80.

In editura librăriei Grigorie Luis, București, strada Lipscani, a eșit de sub tipar:

TRACTATU

DE

CORESPONDENȚA COMERCIALĂ

elaborat după Edmond Desgrange, Henri Page, Schiebe, Rothschild, etc. de

HONORIU WARTHA

Acest uvrigiu conține aproape 400 modele de scrisori comerciale asupra tuturor subiectelor generale, împărțite pe capitole, fiecare precedat de indicații utile și de usagele admise despre ceea ce e bine determinat asupra felului de scriori, care fac obiceiul capitolului și urmate apoi de exemple extrase din corespondențe reale ale primelor case de comerț.

Aceste capitole sunt intitulate:

- Capit. I Circulare său avise generale
- II Repuneri la circulare
- III Intrare în relaționă
- IV Ordine pentru vîndări și cumpărări
- V Repuneri la comande
- VI Repuneri de primirea mărfurilor
- VII Plăti, remise, acceptări
- VIII Adverză de primirea remiselor, banilor, tratelor; tratate spre accept.
- IX Informații
- X Repuneri la informații
- XI Cereri de bani său de remise
- XII Scrisori pentru a reaumă relaționări.
- XIII Împărtări, plângeri, reclame, ruptură
- XIV Scuze și justificări
- XV Conturi corente și de interes
- XVI Scrisori de credite
- XVII Multămări și presunți recunoaștere
- XVIII Scrisori de recom. și de introduc.
- XIX Scrisori de eficităține, de condoleanță, de urări de anul nou
- XX Aranjamente, falimente

La sfârșit s'a adăugat:

O tabelă de cursurile monedelor din principalele state

de greutățile principalelor state

de măsurile principalelor state.

Uvragiu util pentru toti aceia, cără se ocupă corespondență comercială, de oare ce, putem dice, că vor găsi aci modele în mai toate imprejurările activității comerciale:

Un volum de 16 coale în 80 mărci, tipărit pe hârtie velină cu litere noi. Prețul număr 4 leu nuoi.

De vîndare la librăria editoare, și la toate celealte librării din Capitală; în districte pe la toți librarii.

LA

MAREA BURSA NATIONALĂ

I. M. FERMO & F-lli BENZAL

</div

